

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr.

Wilno, dnia 26 listopada 1934 r.

1178.—

T r e ś ć n u m e r u:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dział. Str.

1. Rokowania Litwy z Watykanem.—	I.	1.
2. Pismo węgierskie o Litwie.—	"	"
3. Łotewskie gratulacje spowodu święta armji litewskiej.—	"	"
4. Otwarcie wystawy szwedzkiej w Kownie.—	"	"
5. Pismo fińskie o Litwie.—	"	"
6. Przyjazd szwedzkiego attaché wojskowego.—	"	"
7. Kursy jęz. szwedzkiego.—	"	"
8. Przyjazd Szalapina na Litwę.—	"	"
9. Sprawa rokowań z Łotwą.—	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ.—

K r o n i k a .

10. Wyniki wyborów do kas chorych.—	III.	"
11. Nowy inspektor Opieki Społecznej.—	"	"
12. Sprawa reformy Przedstawicielstwa Studentów.—	"	"
13. Plan robót publicznych na okres zimowy.—	"	2.
14. Nowi członkowie Zarządu Związku Dziennikarzy.—	"	"
15. Uroczystość uczczenia Nieznanego Żołnierza.—	"	"
16. Uprawnomocnienie wyborów do Rady Miejskiej m. Kowna.—	"	"
17. Udekorowanie oficerów.—	"	"
18. Nowa książka wojskowa o Litwie.—	"	"
19. Zatwierdzenie nowych członków Rady kowieńskiej Kasy Chorych.—	"	"
20. Produkcja książek we wrześniu i październiku.—	"	"
21. Sprawa budowy muzeum Witolda.—	"	"
22. Praca oświatowa w wojsku.—	"	"
23. Zwalczanie komunizmu.—	"	"
24. Działalność Klubu Politycznego.—	"	"
25. Nowy inspektor Samorządu Kowieńskiego.—	"	3.
26. Rozdawnictwo orderów.—	"	"
27. Sprawa nabywania ziemi na Litwie.—	"	"
28. Dokoła zakupu gęsi przez urzędników.—	"	"

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

29. Obchód 10-lecia T-stwa "Pochodnia".—	IV.	"
30. Zwolnienie dyrektora gimnazjum niemieckiego w Kibartach.—	"	"
31. Emigracja Żydów do Palestyny.—	"	"

V. LITWINI PRUSCY.

K r o n i k a .

32. Zniemczanie nazw litewskich w Prusach Wschodnich.—	V.	"
--	----	---

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

33. Zebranie tautininków kłajpedzkich.—	VII.	"
---	------	---

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Rokowania Litwy z Watykanem. "Liet.Aidas" Nr.268 /XI.1934/: Pogłoski, jakoby między Litwą a Watykanem wynikło napięcie, są nieuzasadnione. Rząd litewski obecnie prowadzi rokowania z watykańskim chargé d'affaires msgr.Arrata. Wyniki rokowań nie są jeszcze znane.-

Pismo węgierskie o Litwie. "Liet.Aidas" Nr.268 /XI.1934/: Pismo węgierskie "Kocsikemeti Lapok" w jednym ze swych ostatnich numerów zamieściło przychylny artykuł Tiboro Marconnay'a o Litwie.-

Łotewskie gratulacje spowodu święta armji litewskiej. Prasa ryska /z 26.XI.1934/: Łotewski minister Wojny gen.Balodis oraz wódz armji gen.Berkis wraz z naczelnikiem Sztabu gen.Hartmanem przesłali na ręce przedstawicieli armji litewskiej depesze gratulacyjne z okazji 16-tej rocznicy istnienia armji litewskiej.-

Otwarcie wystawy szwedzkiej w Kownie. Prasa ryska /z 26.XI.1934/: 24 listopada została otwarta wystawa szwedzkiej sztuki stosowanej w muzeum Witolda w Kownie. Wystawa odbywa się pod protektoratem prezydenta Smetony.-W otwarciu wzięli udział prezydent Smetona, minister Spr.Zagr.Lozoraitis, minister Sprawiedliwości Szylingas i inni członkowie rządu.-

Pismo fińskie o Litwie. "Liet.Aidas" Nr.268 /XI.1934/: W tych dniach pismo fińskie w Helsinki "Nyland" zamieściło artykuł o Litwie, pragnąc zapoznać swych czytelników z tym krajem.-

Przyjazd szwedzkiego attaché wojskowego. "Liet.Aidas" Nr.268 /XI.1934/: Dn.23 listopada przybył do Kowna szwedzki attaché wojskowy major Brunson wraz ze swym zastępcą pcr.Lunkvistem.-

Kursy języka szwedzkiego. "Liet.Aidas" Nr.268/XI.34/: Z dniem 26 listopada zostają uruchomione w uniwersytecie kowieńskim kursy języka szwedzkiego. Kursy ma prowadzić lektor Knut Olav Huldt.

Przyjazd Szalapina na Litwę. "Liet.Žinios" Nr.268 /XI.1934/: W tych dniach przybywa na Litwę słynny śpiewak Szalapin, który da koncert w Kłajpedzie. Zatrzyma się on u hr.Zubowa.-

Sprawa rokowań z Łotwą. "Liet.Žinios" Nr.268 /XI.1934/: Rokowania handlowe pomiędzy Litwą a Łotwą będą kontynuowane po konferencji tallińskiej ministrów trzech krajów bałtyckich.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Wyniki wyborów do kas chorych. "Liet.Žinios" Nr.267 /XI.1934/: 18 listopada odbyły się wybory do kas chorych. Uprawnionych do głosowania było 5.162 osoby. Głosowało 697 osób, a więc zaledwie 14%.-

Nowy inspektor Opieki Społecznej. "Liet.Žinios" Nr.267 /XI.1934/: Inspektorem Opieki Społecznej w Kownie zostanie dotychczasowy kierownik kowieńskiej Kasy Chorych p.Kasakaitis. Dotychczasowy inspektor p.Szostakas mianowany będzie głównym inspektorem Pracy.-

Sprawa reformy Przedstawicielstwa Studentów. "Liet. Aidas" Nr.267:/XI.1934/: Rektor Römer zwołuje w tych dniach przedstawicieli korporacji studenckich dla omówienia sprawy zreformowania Przedstawicielstwa Studenckiego. Istnieją silne tendencje zreformowania Przedstawicielstwa na podstawach korporacyjnych.-

Plan robót publicznych na okres zimowy. "Liet.Žinios" Nr.267 /XI.1934/: M.S.Wewn. przedłożyło Gabinetowi Ministrów do zatwierdzenia plan robót publicznych na okres od 15 listopada do 15 maja 1935 r. Liczba bezrobotnych w okresie zimowym ma wynieść przeszło 8 tys. ludzi. Chodziłoby więc o zapewnienie im pracy.-

Nowi członkowie zarządu Związku Dziennikarzy. "Liet.Žinios" Nr.267 /XI.1934/: Do zarządu Związku Dziennikarzy weszli nowi członkowie w osobach: prof. M. Biržyszki, M. Bagdonasa i A. Bundzy.-

Uroczystość uczczenia Nieznanego Żołnierza. "Rytas" Nr.268 /XI.1934/: 23 listopada odbyła się w Kownie uroczystość uczczenia Nieznanego Żołnierza. W uroczystości wzięli udział dostojnicy państwowi. Wszystkie pisma zamieściły okolicznościowe artykuły.-

Uprawomocnienie wyborów do Rady Miejskiej m. Kowna. Prasa kowieńska /z 23.XI.1934/: W związku z upływieniem ostatniego terminu w sprawie składania zażaleń, związanych z wyborami do kowieńskiej Rady Miejskiej, wybory zostały uznane za prawomocne.-

Udekorowanie oficerów. "Lietuvos Aidas" Nr.268 /XI.1934/: W tych dniach udekorowano za zasługi dla litewskiej Straży Ogniowej kilku oficerów honorową odznaką strażacką. Wśród udekorowanych znajduje się szef Sztabu Głównego płk. Rasztikis.-

Nowa książka wojskowa o Litwie. "Liet. Aid." Nr.268 /XI.1934/: W tych dniach ukazała się nowa książka emerytowanego pułkownika Skorupskiego p.t. "Wojna o wolność Litwy". Książkę zaopatrzył wstępem prof. Kreve-Mickiewicz.-

Zatwierdzenie nowych członków Rady kowieńskiej Kasy Chorych. "Liet. Aidas" Nr.268 /XI.1934/: Nowi członkowie kowieńskiej Kasy Chorych, wybrani 11 listopada r.b. zostali ostatnio zatwierdzeni przez główny zarząd Ubezpieczeń Społecznych.-

Produkcja książek we wrześniu i październiku. "Liet. Aidas" Nr.268 /XI.1934/: Według danych Litewskiego Instytutu Bibliograficznego, w okresie wrzesień-październik r.b. wyszło spod prasy drukarskiej 160 wydawnictw o ogólnym nakładzie 773.210 egzemplarzy. W porównaniu z odpowiadającym okresem r.ub. w r.b. ukazało się o 54 wydawnictw więcej.-

Sprawa budowy muzeum Witolda. "Liet. Aidas" Nr.268 /XI.1934/: 4 lata już trwa budowa muzeum Witolda Wielkiego. Wydatki komitetu budowy wyniosły dotychczas 1.500.127,72 litów.-

Praca oświatowa w wojsku. "Liet. Aidas" Nr.268 /XI.1934/: W wojsku od dłuższego czasu istnieją kursy oświatowe, które mają na celu nauczanie żołnierzy analfabetów i półanalfabetów. W pracy oświatowej dopomagają kierownikom tych kursów biblioteki, teatry, pozawojskowi prelegenci i t.d.-

Zwalczanie komunizmu. "Liet. Aidas" Nr.268 /XI.34/: W tych dniach aresztowano w Małatach /pow. uciański/ 17-tu komunistów /wyłącznie Żydów/. Wśród aresztowanych znajduje się nauczycielka żydowskiej miejscowej szkoły powszechnej.-

Działalność Klubu Politycznego. "Liet. Aidas" Nr.268 /XI.1934/: 22 listopada w związku ze wznowieniem działalności Klubu Politycznego członkowie Klubu rozpatrzyli kwestję konferencji państwowej, jako próbnego parlamentu. Konferencja taka składałaby się z przedstawicieli samorządów powiatowych i miejskich. byłych premierów, biskupów, rektorów szkół wyższych i przedstawicieli organizacji gospodarczych. Konferencja miałaby charakter organu doradczego.-

Nowy inspektor Samorządu Kowieńskiego. "Lietuvos Aidas" Nr.268 /XI.1934/: Burmistrz m.Kowna mianował na stanowisko inspektora Samorządu dotychczasowego rewizora Departamentu Podatkowego Kamińskiego.-

Rozdawnictwo orderów. "Liet.Žinios" Nr.268/XI.34/: Kanclerz orderów litewskich dr.P.Bielskus opublikował w "Vyriausybės Žinios" dane dotyczące rozdawnictwa orderów i medalów w Litwie. Do dnia 31 grudnia 1933 r. udekorowano orderami Witolda 77 osób, medalami orderu Witolda 248 osób, orderami Giedymina 186 osób, medalami orderu Giedymina 315 osób. Łącznie 828 osób.-

Sprawa nabycia ziemi na Litwie./XI.34/: Prasa królewiecka donosi, że na Litwie wydano ustawę dopuszczającą do wykupowania z licytacji gospodarstw wiejskich tylko tym osobom, które są pochodzenia chłopskiego, pracujące już w rolnictwie lub mające wykształcenie rolnicze.

Ustawa ma na celu zapobieżenie zbyt licznemu w ostatnich czasach wykupowi przez Żydów zadłużonych gospodarstw rolnych.-

Dokoła zakupu gęsi przez urzędników. Prasa ryska /z 25.XI.1934/: W związku z wydaniem ok.300 tys. kartek urzędnikom na zakup gęsi i wydaniem zaliczek na ten cel, tym z urzędników, którzy gęsi nie zakupią, potrąci się przy wypłacie gaży po 5 litów za gęś.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

Kronika.

Obchód 10-lecia T-wa "Pochodni". "Chata Rodzinna" Nr.47 /XI.1934/: 18 listopada T-wo "Pochodnia" obchodziło 10-lecie swego istnienia. W związku z tem odbyło się uroczyste walne posiedzenie Towarzystwa, na którym wygłoszono szereg przemówień. Po posiedzeniu odśpiewano "Rotę". Wieczorem odegrana została "Zemsta za mur graniczny".-

Zwolnienie dyrektora gimnazjum niemieckiego w Kibartach. "Liet.Žinios" Nr.267 /XI.1934/: M-stwo Oświaty zwolniło dyrektora gimnazjum niemieckiego w Kibartach ks.Titelbacha, powierzając mu pełnienie obowiązków prefekta. Dyrektorem została inna osobistość.-

Emigracja Żydów do Palestyny. Prasa kowieńska /z 21.XI.1934/: Rząd palestyński wyznaczył na pierwsze półrocze 1935 r. kwotę emigracyjną w ilości 40 tys.emigrantów. Z tej liczby przypada na Litwę do 400 rodzin.-

V. LITWINI PRUSCY.

Kronika.

Zniemczanie nazw litewskich w Prusach Wschodnich. "Liet.Aidas" Nr.268 /XI.1934/: Jak podaje "Naujas Tilžės Keleivis", ostatnio zniemczono w Prusach Wschodnich 113 nazw litewskich miejscowości. Tak np.litewskie Aszmuvaikunai nazwano Achtfeld; Apszermininkai - Almentai; Aleksai - Grotfeld; Aliszkiei - Valddorf; Ambrasgiriai - Valdblinden i t.d.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

Zebrańie tautininków kłajpedzkich. "Liet.Aidas" Nr.268 /XI.1934/: 22 listopada odbyło się w Kłajpedzie zebranie miejscowych tautininków, na którym generalny sekretarz Zw.Tautininków Rastenis wygłosił przemówienie. Podkreślił on działalność tautininków na terenie kłajpedzkim, oświadczając, że centralne władze partji całkowicie tę działalność aprobuja.-